

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

שבת דף ד.

כיצד פירשו האמוראים דלהלן את דברי רב ביבי בר אביי?

ומהו ביאור דבריו?	כיצד מיירי?	
האם התירו לאחרים לרדותה כדי שלא יעבור על איסור חטאת ¹	בשוגג	לרב שילא
האם התירו לו לרדותה כדי שלא יעבור על איסור סקילה ²	במזיד	לרב אשי
הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי איסור סקילה ³	במזיד	לרב אחא

באיזה אופנים אומרים "חטא בשביל שיזכה חברך" - ובאיזה אופנים לא? [תוד"ה וכי].

באיזה אופנים לא?	באיזה אופנים אומרים?	
היכא שחברו גרם את האיסור	היכא שהוא עצמו גורם האיסור ⁴	לתוס'
היכא שנעשה האיסור ולבד יגמר	היכא שעדיין לא נעשה האיסור ⁵	לריב"א
-----	במצוה גדולה כפריה ורביה, או במצוה דרבים	לסוגיא בגיטין
היכא שפשע באיסורו	היכא שלא פשע באיסורו ⁶	לעוד י"ל

במה נחלקו התנאים בזורק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע דלהלן?

מה הדין בקלוטה?	מה הדין בזורק?	
כמי שהונחה דמי, וה"ה במקום שאין ד' על ד'	חייב	תנא דמשנתנו ⁷ ור"ע
לאו כמי שהונחה, וצריך מקום ד' על ד'	פטור	לרבנן

¹ אבל אין לפרש שהאיבעיא על המדביק, דהא אם בא לשאול ש"מ שנודע לו בינתים על שגגתו, ובאופן זה לא שייך חיוב חטאת, דכל חייבי חטאות אין חייבין עד שתהא תחלתן שגגה וסופן שגגה (כלומר, שלא נודע לו מאיסור המלאכה עד שתגמר המלאכה). וכן אין להעמיד באופן שהדביק במזיד, דלשון רב ביבי הוא: "קודם שיבוא לידי חיוב חטאת", ולא אמר "קודם שיבוא לידי איסור סקילה". אלא שהקשה רב ששת לרב שילא: הא אין אומרים לאדם חטא שיזכה חברך.

² ומשנה רב אשי את דברי רב ביבי מכפי שנמסרו לפנינו, וה"ק: "קודם שיבוא לידי איסור סקילה". וביארו התוס' (בד"ה קודם), דודאי לא מיירי באופן שיבוא לידי סקילה ממש, דבאופן זה ודאי שלא ישמע לנו להסקל. אלא הכוונה היא, קודם שיבוא ל"איסור סקילה" - אבל חיוב סקילה אין כאן, כיון שמניח מלרדות הוא מחמת שרבנן אסרו לו - לכן אי אפשר לחייבו סקילה.

³ לגירסתנו ולגירסת רש"י, דברי רב ביבי הם בלשון פשיטותא, שהתירו לו לרדותה כדי שלא יבוא לידי איסור סקילה. אכן התוס' (בד"ה מתני), הביאו דיש ספרים שגורסים גם כאן בלשון איבעיא.

⁴ ולכך אמרו בעירובין (דף לב:): "ניחא ליה לחבר דליעבד איסורא קלילא ולא ליעבד עם הארץ איסורא רבה" - דהתם מיירי באופן שאם לא יעשרם החבר - יעשה עם הארץ איסור מחמתו.

⁵ ולכן שם גבי מעשרות אמרו לחבר שיעשה איסור קטן וכו', כיון שעדיין לא בא איסור אכילת טבל. משא"כ כאן שכבר התחיל האיסור וממילא יגמר.

⁶ ולכך אמרינן לכהניס להקריב קרבן למחוסר כפורים בערב פסח כדי שלא יעבור על כרת של פסח, הגם שעוברים הכהנים על עשה דהשלמה. והטעם, כיון שלא חטא המחוסר כפורים.

⁷ תנא דמשנתנו חשיב ליד אדם כדי על ד', דהרי קורא הנחה מה שנותן העני לתוך ידו של בעה"ב, וכן מה שעקר מידו של בעה"ב הוי עקירה.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף ד:

מהו ספקו של רבה באוקימתת מחלוקת ר"ע ורבנן בזרק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע?

למעלה מעשרה פליגי - ופליגי בילפינן זורק ממושיט	למטה מעשרה פליגי - ופליגי בקלוטה כמי שהונחה דמיא ¹	
לכו"ע: פטור - דלא ילפינן זורק ממושיט	לר"ע: חייב - קלוטה כמי שהונחה לרבנן: פטור - קלוטה לאו כמי שהונחה	לצד הראשון
לר"ע: חייב - דילפינן זורק ממושיט ² לרבנן: פטור - דלא ילפינן זורק ממושיט	לכו"ע: חייב - דקלוטה כמי שהונחה	לצד השני

"זרק ונח על זיז כל שהוא" - במה נחלקו רבי ורבנן?

אליבא דאביי - באילן שברה"י ונופו נוטה לרה"ר ³	אליבא דרב יוסף - בזיז ממש	
חייב משום דשדינן נופו בתר עיקרו	חייב משום דלא בעינן מקום ד' על ד'	לרבי
פטור משום דלא שדינן נופו בתר עיקרו	פטור משום דבעינן מקום ד' על ד'	לרבנן

"זרק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע" - במה נחלקו רבי ורבנן?

לרב ושמואל - מיירי ברה"י מקורה	להו"א דבגמ'	
חייב משום דאמרינן שהבית הוא כאילו מלא ⁴	חייב משום דלא בעינן מקום ד' על ד'	לרבי
פטור דלא אמרינן שהבית הוא כאילו מלא	פטור משום דבעינן מקום ד' על ד'	לרבנן

¹ פירש"י, דלמעלה מעשרה הוא מקום פטור, ואפי' אם נחשוב אותו כקלוטה שם - פטור - דאינו רה"ר.

² והגם שלמעלה מי' אינו מקום רה"ר, מ"מ ילפינן ממשכן מעגלות של מדבר (שהם רה"י) שהיו מושיטין את הקרשים מעגלה לעגלה דרך רה"ר - דיש בזה איסור הוצאה, דה"ה גם בזרק באופן זה יש איסור הוצאה.

³ והוא עומד ברה"ר זרק ונח על נופו, ומפירש"י מבואר דמיירי שלא היה בנוף ד' על ד' ובעיקר היה ד' על ד', וכיון דשדי נופו בתר עיקרו - חשיב כאילו נח על מקום של ד' על ד'. ולפי"ז צ"ל שמייירי שזרק ד' אמות ברה"ר והחייב משום מעביר ד' אמות ברה"ר, וכן פירש"י לקמן (דף ח. בד"ה ונופו נוטה לרה"ר). אכן בתוסי' (בד"ה באילן) מבואר הטעם, דכיון דשדי נופו בתר עיקרו - חשיב כאילו זרק ברה"י (ואפי' אין בנופו ד' - סגי במה שבעיקרו יש ד'), וחייב משום שמכניס מרה"ר לרה"י. וה"ה שיכל לתרץ בסוגיין באופן שגם נופו ברה"י ואין בו ד', ורבי ס"ל דשדי נופו בתר עיקרו - וכיון שבעיקרו יש ד' - חייב, אלא שנקט שנופו ברה"ר משום הסוגיא דלקמן.

⁴ וכיון שכן כל הנזרק לתוכו נחשב כאילו נח שם. אולם בעלמא בעינן מקום ד' על ד', וחוזרת הקושיא: כמאן מתניתין שאמרה שחייב בעה"ב כשעוקר ומניח ביד העני.